

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/174/2024
Identifikačné číslo spisu:	2313231659
Dátum vydania rozhodnutia:	16.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:2313231659.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne H. S., narodenej XX. M. XXXX, N., O. XXXX/X, zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Magdálikom, Galanta, Vajanského 1520, proti žalovanému K. Y., narodenému XX. Q. XXXX, K., D.. P. N. XXXX/XX, zastúpenému advokátom JUDr. Daliborom Kuciaňom, Piešťany, Žilinská cesta 130, o náhradu škody v sume 3.372,80 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 10C/43/2023, o dovolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 9. apríla 2024 sp. zn. 24Co/132/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobkyne o d m i e t a.

Dovolanie žalovaného o d m i e t a.

Žiadna zo strán n e m á na náhradu trov dovolacieho konania právo.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej len „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom č. k. 10C/43/2023-500 z 5. októbra 2023 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 3.372,80 eura s úrokom z omeškania 8,50 % ročne zo sumy 3.372,50 eura od 10. októbra 2013 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; žalobkyni priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 68,6 %.

1.1. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 40 ods. 2, § 48 ods. 1 a 2, § 52 ods. 1, ods. 3 a 4, § 54 ods. 1 a 2, § 420 ods. 1, § 442 ods. 1 a 3, § 517 ods. 2, § 631 a § 633 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) a § 3 ods. 1 a § 10c Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z.“). Na základe výsledkov vykonaného dokazovania považoval za nesporné, že medzi stranami sporu bola uzavretá zmluva o dielo, ktorej predmetom bol záväzok žalovaného vyhotoviť pre žalobkyňu bezbariérovú kúpeľňu spolu so sociálnym zariadením - WC. Vzhľadom na to, že sa jednalo o zmluvu medzi dodávateľom -žalovaným, ktorý konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a

žalobkyňou ako spotrebiteľkou, súd prvej inštancie považoval uvedenú zmluvu o dielo za spotrebiteľskú zmluvu.

1.2. Následne dôvodil, že základným znakom konsenzuálnej zmluvy je synalagmatický záväzok, pre ktorý nie je predpísaná písomná forma. Ak je len jeden z účastníkov zmluvy podnikateľom, právny vzťah sa spravuje Občianskym zákonníkom. Strany si však môžu písomne dohodnúť, že sa ich záväzkový vzťah bude riadiť Obchodným zákonníkom. Konštatoval, že dielo musí svojou povahou, rozsahom, kvalitou a ďalšími vlastnosťami zodpovedať dohode účastníkov. Ak sú stanovené technické požiadavky prípadne normy, musí zhotoviteľ dielo vykonať tak, aby tieto požiadavky boli dodržané. Ak kvalita diela nie je výslovne dohodnutá, musí dielo zodpovedať obvyklej kvalite a druhovo určené dielo musí zodpovedať strednej kvalite. Zo zákona vyplýva povinnosť zhotoviteľa vykonať dielo riadne a včas, pričom zhotovená vec musí mať vlastnosti, aké si účastníci dohodli pri jej objednaní, a musí mať kvalitu a vlastnosti, aké objednávatel očakával. Zároveň zdôraznil, že ak zhotoviteľ odchýli vec od dohodnutých vlastností, ide o vady, ktorých právne následky závisia od toho, či ide o vady odstrániteľné alebo neodstrániteľné. Zodpovednosť za vady smeruje k odstráneniu väd, zatiaľ čo zodpovednosť za škodu smeruje k náhrade majetkovej ujmy. V závislosti s poskytnutím vadného plnenia, ktoré bolo príčinou vzniku škody, prichádza do úvahy vznik zodpovednosti za škodu podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka, prípadne za určitých okolností podľa osobitnej úpravy. Právo na náhradu škody nie je právom vyplývajúcim zo zodpovednosti za vady diela. Predpokladom zodpovednosti za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka je protiprávny úkon, existencia škody, príčinná súvislosť medzi nimi a zavinenie, ktoré zavinenie sa predpokladá. Škoda je definovaná tak, že ide o ujmu, ktorá vznikla v majetkovej sfére poškodeného.

1.3. Zo zmluvy uzavretej sporovými stranami jednoznačne vyplývalo, že predmetom diela bola rekonštrukcia kúpeľne na bezbariérovú. Súd prvej inštancie poukázal na obranu žalovaného, podľa ktorej by pri bezbariérovom riešení musel zasiahnuť do betónu a narušiť statiku, čo by bolo v rozpore s technickými normami. Túto obranu však súd neakceptoval, pričom vychádzal zo znaleckého posudku znalca O. F. V., ktorý uviedol, že bezbariérovosť bolo možné dosiahnuť aj bez narušenia statiky objektu. Konštatoval, že žalobkyňa mala vo svojom byte funkčné sociálne zariadenie, ktoré síce nebolo vyhovujúce, ale bolo použiteľné. Zdôraznil, že žalobkyňa potrebovala bezbariérové sociálne zariadenie, pričom žalovaný v rozpore so zmluvou vyhotovil bariérové sociálne zariadenie, čo žalobkyni znemožňovalo užívať sociálne zariadenie. Vzhľadom na to, že žalovaný vykonal iné dielo, vznikla žalobkyni škoda. Obrana žalovaného, podľa ktorej žalobkyňa začala namietat vady až po dokončení diela, nebola dôvodná, nakoľko žalobkyňa vzhľadom na svoj zdravotný stav nemohla súhlasiť s riešením, ktoré nezodpovedalo požiadavke bezbariérovosti, a žalovaný bol takisto povinný dodržať zmluvu, v ktorej bola jasne stanovená bezbariérovosť. Citujúc ustanovenie § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka následne dôvodil, že ak bola zmluva uzavretá písomne, možno ju meniť alebo zrušiť len písomne. K tomu, aby bol schod v sociálnom zariadení by sa vyžadovalo písomne uzavretú zmluvu zmeniť v písomnej forme, čo sa nestalo. Žalovaný podľa názoru súdu prvej inštancie nemohol od zmluvy odstúpiť z dôvodu neuhradenia faktúry, keďže podmienky na odstúpenie neboli splnené, nakoľko v zmysle ustanovenia § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka možno od zmluvy odstúpiť, ak to bolo medzi účastníkmi dohodnuté, alebo je to zákonom ustanovené, pričom ani jedna podmienka nebola splnená.

1.4. K obrane žalovaného týkajúcej sa záverečnej faktúry zo 7. decembra 2012 s rozpisom prác, ktorú žalobkyňa mala k dispozícii, súd prvej inštancie konštatoval, že záverečná faktúra s rozpisom prác mohla byť vystavená až po ukončení diela, ale žalovaný dielo neukončil. Z rozpisu prác uvedených vo faktúre nebolo možné určiť, aké práce žalovaný vykonal. Na pojednávaní konanom dňa 28. septembra 2017 sa vyjadril aj znalec, ktorý poznamenal, že nebolo možné určiť, aké práce žalovaný vykonal. Na to nadväzovala aj výpoveď svedkyne O. F., podľa ktorej z faktúry zo 7. decembra 2012 vyhotovenej žalovaným nebolo možné určiť rozsah prác, ktoré vykonal. Z týchto skutočností súd prvej inštancie vyvodil záver, že žalovaný si nesplnil svoju povinnosť nielen tým, že dielo nevykonal, ale aj tým, že nedodal rozpis prác s konečnou faktúrou. Následkom konania žalovaného, keďže dielo nebolo vyhotovené v zákonom stanovenej lehote, žalobkyňa musela na základe rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta vrátiť peňažný príspevok vo výške 2.692,87 eura. Z uvedeného

vyvodil, že žalobkyni vznikla škoda protiprávnym konaním žalovaného. Doplnil, že občianskoprávna zodpovednosť za škodu môže vzniknúť aj z porušenia záväzkových povinností, teda ako zmluvná alebo záväzková zodpovednosť. Pri občianskoprávnej zodpovednosti za škodu vzniká záväzkovo-právny vzťah medzi tým, kto za škodu zodpovedá, a poškodeným, pričom obsahom tohto vzťahu je právo poškodeného požadovať náhradu škody a povinnosť škodcu škodu nahradiť.

1.5. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie považoval za preukázané, že žalovaný spôsobil žalobkyni škodu tým, že nevykonal dielo podľa zmluvy, od zmluvy protiprávne odstúpil a spôsobil, že žalobkyňa nemohla preukázať ukončenie diela, čoho následkom jej bola uložená povinnosť vrátiť sumu 2.692,87 eura. Zároveň uviedol, že žalobkyňa bola nútená nechať si dielo dokončiť iným dodávateľom, ktorý podľa znaleckého posudku vykonal práce v hodnote 679,93 eura. Za škodu spôsobenú žalovaným preto súd prvej inštancie považoval súčet týchto dvoch položiek, teda sumu vo výške 2.692,87 eura a 679,93 eura, čo spolu predstavuje sumu vo výške 3.372,80 eura. V tejto súvislosti poznamenal, že žalovaný dielo nedokončil, svojvoľne vykonal dielo iné, ale i napriek tomu vyhotovil záverečnú faktúru znejúcu na sumu 4.099,31 eura, ktorá obsahovala položky za práce a materiál, ktoré si žalobkyňa neobjednala. Osobitne poukázal na to, že žalovaný pre žalobkyňu vyhotovil bariérové sociálne zariadenie, ktoré náklady s tým súviseli. Zároveň poukázal na náležitosti faktúry ohľadne jej splatnosti vyplývajúce zo stanoviska Cpj/39/88. Uplatnený nárok žalobkyne preto považoval za dôvodný. Súčasne spolu s istinou súd prvej inštancie priznal aj úrok z omeškania od 10. októbra 2013 z dôvodu, že s výzvou žalobkyne na náhradu škody listom zo 7. októbra 2013, mal žalovaný reálnu možnosť sa oboznámiť. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ustanoveniami § 262 v spojení s § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) v poradí druhým rozsudkom z 9. apríla 2024 sp. zn. 24Co/132/2023 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu o zaplatenie 2.692,87 eura s príslušenstvom zamietol; vo zvyšku napadnutý rozsudok vo vyhovujúcom výroku potvrdil; žalovanému priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania a odvolacích konaní proti žalobkyni v rozsahu 34,60 %; žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení dôvodil, že na vznik práva na náhradu škody musí byť splnená i podmienka tzv. príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi porušením povinnosti a vzniknutou škodou. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov, v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide aj medzi porušením právnej povinnosti a škodou ako o vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo bezprostredne predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba preto škodu izolovať od všeobecných súvislostí a skúmať len to, ktorá príčina ju vyvoláva. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko (časová súvislosť napomáha len pri posudzovaní vecnej súvislosti), ale vecná súvislosť príčiny a následku (R 21/1992). Zdôraznil, že pre záver o existencii príčinnej súvislosti nestačí pravdepodobnosť; príčinná súvislosť musí byť vždy s istotou preukázaná (bezpečne zistená), pričom dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/292/2006).

2.2. Z obsahu spisu, ako aj zo žaloby vyplýva, že žalobkyňa si uplatnila nárok na zaplatenie náhrady škody v sume 2.692,87 eura voči žalovanému z dôvodu, že rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta jej bola uložená povinnosť vrátiť peňažný príspevok v tejto sume, pôvodne priznaný na úpravu predmetnej kúpeľne. Vrátenie príspevku v uvedenej výške úradu žalobkyňa v konaní preukázala, ktorá skutková okolnosť nebola ani sporná. Rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta č. GAI/PPK A PČ/SOC/2013/12889 z 1. augusta 2013, ktoré bolo na odvolanie žalobkyne potvrdené rozhodnutím Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny č. ÚPS/ÚSI/SSVODPPK/BEZ/2013/19952-AIV zo

4. septembra 2013, bola žalobkyni uložená povinnosť vrátiť peňažný príspevok na úpravu kúpeľne v sume 2.692,87 eura, výlučne z dôvodu, že vykonala vyúčtovanie po uplynutí zákonnej 30-dňovej lehoty od skončenia úpravy bytu, v dôsledku čoho jej vznikla povinnosť vrátiť vyplatený peňažný príspevok.

2.3. S poukazom na vyššie uvedené preto odvolací súd následne skonštatoval, že medzi porušením právnej zmluvnej povinnosti žalovaného vykonať dielo riadne podľa zmluvy v zmysle § 633 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak, aby úprava kúpeľne bola bezbariérová a vznikom škody na strane žalobkyne, neexistuje priama a bezprostredná príčinná súvislosť. Povinnosť žalobkyne vrátiť poskytnutý peňažný príspevok nebola priamym a bezprostredným následkom toho, že žalovaný nevykonával dielo riadne a v súlade so zmluvou, ale len a výlučne to, že žalobkyňa si nesplnila zákonnú povinnosť vyúčtovať náklady v zákonom stanovenej lehote. Dodal, že k 17. januáru 2013, ktorý úrad považoval za deň dodania služby, od ktorého začala plynúť žalobkyni 30-dňová lehota na predloženie vyúčtovania, už žalobkyňa disponovala všetkými faktúrami vystavenými žalovaným. Zároveň, ale bez relevantného dôvodu tieto úradu nepredložila v rámci vyúčtovania poskytnutého peňažného príspevku i napriek tomu, že podľa svedkyne P. (zamestnankyne úradu), pri predložení nekompletných dokladov by bola úradom vyzvaná na ich skompletizovanie a doplnenie. S poukazom na uvedené, nemalo oporu vo vykonanom dokazovaní bližšie ani nevysvetlené tvrdenie súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého následkom konania žalovaného, nakoľko dielo nebolo vykonané v zákonom stanovenej lehote, žalobkyňa musela vrátiť sumu 2.692,87 eura. 30-dňová lehota na vyúčtovanie žalobkyni začala plynúť až od ukončenia prác pánom G., potom ako stavebné práce predtým ukončil žalovaný. Skutočnosť, že žalovaný nevykonával predmetné dielo riadne v súlade so zmluvou (bezbariérovú), ani skutočnosť, že žalobkyni nepredložil faktúry vo forme a obsahu ako to vyžadoval príslušný úrad, nebola teda priamou a bezprostrednou príčinou, ktorá predchádzala vzniku povinnosti žalobkyne vrátiť vyplatený peňažný príspevok a ani tento následok nevyvolala. Vzťah príčiny a následku podľa vyššie uvedeného nemohol byť iba sprostredkovaný. Keďže vo vzťahu k žalovanej sume 2.692,87 eura neexistovala príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti žalovaného a predmetnou škodou na strane žalobkyne, ako jeden zo základných predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu. Odvolací súd preto považoval za nadbytočné a nehospodárne zaoberať sa danosťou ďalších kumulatívnych predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu, a preto žalobu v tejto časti zamietol ako nedôvodnú.

2.4. K časti nároku na náhradu škody, ktorý si žalobkyňa v pôvodnej žalobe uplatňovala v sume 1.308,67 eura s príslušenstvom z titulu zaplatenia sumy živnostníkovi M. G. ako zhotoviteľovi, ktorý opravil a dokončil dielo vykonané žalovaným, ktorý od zmluvy o dielo právne neúčinne odstúpil, odvolací súd uviedol, že vzhľadom na to, že znalec O.. F.. Z. V. v znaleckom posudku č. 4/2016 zistil, že táto suma bola zhotoviteľom nadhodnotená a ustálil, že vykonané dodávky a práce mali hodnotu celkom v sume 679,93 eura, čo žalobkyňa akceptovala, v dôsledku čoho proti zamietajúcemu výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 8C/259/2014-302 z 26. októbra 2017, ktorý v tejto časti nadobudol právoplatnosť dňa 15. novembra 2017, odvolanie nepodala. Žalobkyňa si tak z tohto titulu uplatňovala nárok vo výške 679,93 eura s príslušenstvom. V konaní bolo preukázané a medzi stranami v podstate nesporné, že rekonštrukcia kúpeľne žalobkyne nebola žalovaným zhotoviteľom vykonaná podľa zmluvy a riadne, keďže nebola dodržaná základná podmienka, a to bezbariérovosť, keď vstup do sprchového kúta obsahoval výškovú nerovnosť v rozpore s objednávkou. Odvolací súd poukázal na ustanovenia § 653 ods. 1 a § 655 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorých zhotoviteľ zodpovedá za vady vykonanej opravy alebo úpravy; zároveň objednávatel má v prípade vady právo požadovať jej bezplatné odstránenie, a ak vadu nemožno odstrániť alebo ju zhotoviteľ včas neodstráni, právo na zrušenie zmluvy alebo primerané zníženie ceny. Z vykonaného dokazovania ale bolo zrejmé, že žalobkyňa si žiaden nárok vyplývajúci z uvedených ustanovení zákona voči žalovanému neuplatnila. Žalovaný zhotoviteľ zároveň odmietol odstrániť danú vadu tvrdiac, že to technicky nie je možné. Z ustanovenia § 507 ods. 2 Občianskeho zákonníka ale vyplýva, že práva vyplývajúce zo zodpovednosti vady môžu byť účastníkmi dohodnuté aj inak. Ustanovenie § 655 ods. 1 Občianskeho zákonníka je teda dispozitívne, nie kogentné. Z výsledkov vykonaného dokazovania bolo preukázané, že v danom prípade sa strany dohodli, že žalobkyňa si zabezpečí iného živnostníka, ktorý uvedenú vadu odstráni tak, že vstup do sprchového kúta bude bezbariérový, pričom žalovaný sa zaviazal, že sumu uhradenú žalobkyňou tejto firme, žalobkyni preplatí. Táto skutočnosť vyplynula z výpovede žalobkyne v konaní, z listu advokáta žalobkyne

žalovanému, ale najmä z listiny „Odstúpenie od objednávky č. 12.07.2012/26,” podpísanej žalovaným. Žalovaný si však tento svoj záväzok i napriek výzvam žalobkyne nesplnil. Z uvedeného dôvodu preto považoval uplatnený nárok za dôvodný z titulu zodpovednosti za vady diela, vychádzajúc zo zásady iura novit curia. Následne odvolací súd ďalšie odvolacie argumenty už nepovažoval pre rozhodnutie vo veci samej za rozhodné.

2.5. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v súlade s § 388 CSP čiastočne zmenil a žalobu o zaplatenie sumy 2.692,87 eura s príslušenstvom zamietol; v časti o zaplatenie 679,93 eura s príslušenstvom vyhovujúci výrok rozsudku v súlade s § 387 CSP potvrdil. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 v spojení s § 255, § 262 ods. 1 a § 453 ods. 1 CSP. Konštatoval, že pri zmene rozhodnutia je povinný znovu rozhodnúť o trovách konania ako celku, pričom prihliadal na celkový úspech strán v konaní. Zároveň zdôraznil, že v prípadoch, keď výška plnenia závisí od znaleckého posudku, nemožno automaticky vychádzať z mechanického porovnania úspechu, ale je potrebné zohľadniť špecifiká veci. Keďže v danom prípade žalobkyňa uplatnila nárok vo výške 4.001,54 eura, pričom úspešná bola len v rozsahu 1.308,67 eura (32,70 %), zatiaľ čo žalovaný bol úspešný v rozsahu 67,30 %, odvolací súd priznal žalovanému nárok na pomernú náhradu trov konania v rozsahu 34,60 %.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej len „dovolateľ“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa tento odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Zároveň namietal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, pričom tieto námietky zároveň subsumoval aj pod nesprávne právne posúdenie veci. Dovolaním napadol rozsudok v časti, v ktorej odvolací súd potvrdil vyhovujúci výrok týkajúci sa uloženej povinnosti zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 679,93 eura s úrokom z omeškania. Namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. V tejto časti namietal prekvapivosť, nezrozumiteľnosť a arbitrárnosť odôvodnenia. Odvolací súd založil dôvodnosť žaloby v tejto časti z titulu zodpovednosti za vady, a to podľa dovolateľa účelovo na neplatnom, resp. neúčinnom právnom úkone, ktorým sa mal žalovaný zaviazat' preplatiť sumu zaplatenú žalobkyňou tretej osobe, ktorá vykoná úpravu kúpeľne. Žalovaný sa tak mal zaviazat' na preplatenie sumy, o ktorej výške ani nemal a ani nemohol mať vedomosť, pričom sa tak súčasne mal zaviazat' k akejkoľvek sume, ktorá sa nakoniec ukázala ako nadhodnotená. Podľa názoru dovolateľa nebolo možné sa vopred zaviazat' k plneniu, o ktorého určitosti a zrozumiteľnosti boli pochybnosti a takýto prejav je neplatným právnym úkonom pre nedostatok vážnosti, určitosti a zrozumiteľnosti. Poukázal na vyjadrenie z 20. januára 2014, v ktorom uviedol, že informácia v odstúpení od objednávky o tom, že žalovaný sa zaväzuje k uhradeniu nákladov vzniknutých pri prerábke odtokového žľabu sprchovacieho ostrovčeka nie je dostatočne určitá, zrozumiteľná a nevyjadruje vôľu žalovaného vstúpiť do zmluvného vzťahu so spoločnosťou, ktorú si na ďalšie rekonštrukčné práce dobrovoľne objednala žalobkyňa. Podľa jeho názoru, preto nie je možné od neho spravodlivo požadovať zaplatenie ním fakturovanej sumy za vykonané práce u žalobkyne, nakoľko žalobkyňa do dnešného dňa neuplatnila žiadne právo z údajných väd, vyplývajúce zo vzťahu medzi ňou a žalovaným. Navyše žalovaný nemal ani možnosť byť oboznámený s rozsahom vykonaných opráv. Takisto dodal, že súčasťou predmetného odstúpenia od objednávky bola aj faktúra žalovaného znejúca na sumu 845,44 eura. Teda, ak by žalobkyňa mala akúkoľvek pohľadávku, táto zanikla započítaním oproti pohľadávke žalovaného voči žalobkyni. Žalovaný už vo vyjadrení k žalobe tvrdil, že má pohľadávku voči žalobkyni a tým, že sa v konaní týmto bránil, urobil tým i prejav smerujúci tak k započítaniu. Zánik podľa neho nastal okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie, za predpokladu existencie pohľadávky žalobkyne proti žalovanému. K priznanej výške úrokov z omeškania uviedol, že predmetnú časť rozhodnutia považuje za priamo rozpornú so zákonom a ide o časť rozhodnutia, ktorá bola prekvapivá, nepresvedčivá, svojvoľná a nezákonná. Poukázal na ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. a tvrdil, že ak odvolací súd reflektoval na zásadu iura novit curia, nebolo zrejmé, prečo odvolací súd nekorigoval svoje rozhodnutie v súlade s uvedenou zásadou. Úrok z omeškania podľa

žalovaného je nezákonný a nesprávny, presahujúci zákonný limit upravený všeobecne záväzným právnym predpisom, teda nad 5,5 %. Nesúhlasil s tým, že v časti priznaného úroku z omeškania nebol napadnutý rozsudok namietaný a neboli voči nemu uplatnené odvolacie dôvody, keď žalovaný napadol rozsudok súdu prvej inštancie v plnom rozsahu, vrátane celej istiny, ako i jej príslušenstva. Ak neexistuje pohľadávka, tak neexistuje ani jej príslušenstvo, teda úrok z omeškania. Dovolateľovi nebolo zrejmé, prečo by mal napádať odvolaním samostatne výšku úroku z omeškania, keď bol presvedčený, že žalobkyňa nemala voči nemu žiadnu pohľadávku. V neposlednom rade uviedol, že k prípadnému omeškaniu mohlo dôjsť najskôr po 1. februári 2013, ak k nemu vôbec došlo. Jeho záväzok preto nemohol vzniknúť skôr, a to ani na základe údajnej dohody či vyhlásenia žalovaného o preplatení, ktoré malo navyše vyplývať z neplatného, resp. neúčinného odstúpenia od objednávky. K časti rozsahu nároku na náhradu trov konania mal za to, že nárok 679,93 eura nezávisel od znaleckého dokazovania. Išlo o sumu, ktorá zostala po odpočítaní sumy, ktorá bola neoprávnene vyžiadaná a žalobkyňou zaplatená subjektu, ktorý mal opraviť a dokončiť kúpeľňu. Práve uvedená suma bola podľa dovolateľa bezdôvodným obohatením tretím subjektom na úkor žalobkyne, preto považoval za neprípustné, aby bezdôvodné obohatenie iného, bolo považované za sumu, od ktorej závisel úspech žalobkyne. Odvolací súd neuviedol, prečo jej úspech sa mal odvíjať aj od sumy, ktorá prekračuje oprávnené práce a dodávky. Žalovaný nemôže zodpovedať za nezákonný postup pri fakturácii treťou osobou a tento prenášať na žalovaného a odôvodňovať tým jeho neúspech v spore. Ak by bola žalobkyňa úspešná vo výške 679,93 eura, tak by sa jednalo len o úspech vo výške 16,99 % ($679,93/4.001 \cdot 100$), čo by predstavovalo úspech žalovaného v rozsahu 83,01 %. Vzhľadom na uvedené bol toho názoru, že išlo o prekvapivé rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo porušené právo žalovaného na spravodlivý proces s neprávnym právnym posúdením veci odvolacieho súdu. Navrhol zrušiť rozsudok odvolacieho súdu v časti potvrdzujúceho výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, resp. vrátiť súdu prvej inštancie. Uplatnil si nárok na náhradu trov konania.

3.1. V doplnení dovolania podaním z 10. júna 2014 dovolateľ uviedol, že odstúpenie od objednávky nebolo podľa zistenia súdu prvej inštancie žalobkyňi ani doručené a nemohlo dôjsť ani k akceptácii uvedeného návrhu, ku ktorému sa mal žalovaný údajne zaviazat'. Navyše poukázal na to, že žalobkyňa nepredložila ani faktúru od tohto zhotoviteľa úradu, a to ani v dodatočne poskytnutej lehote, pričom ak by ju predložila, tak by nebola vyzvaná na vrátenie celej sumy, ale táto suma by bola znížená o sumu vo výške 1.308,67 eura, minimálne o sumu vo výške 673,93 eura, ktorá suma by nebola nedôvodne vymáhaná od žalovaného. K priznanej výške úrokov z omeškania dodal, že žalobkyňa zaplatila novému zhotoviteľovi sumu 1.308,67 eura až dňa 22. februára 2013, preto ak by došlo k omeškaniu, tak výlučne až po 1. februári 2013, pričom výška zákonného nároku mohla byť súdom priznaná maximálne do výšky 5,5 %.

4. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej len „dovolateľka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP namietala, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo vecne správne vo všetkých výrokoch a odvolací súd napriek tomu rozsudok zmenil v neprospech žalobkyne. Podľa jej názoru, v konaní bola riadne preukázaná priama príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného a vznikom škody na jej strane. V danom prípade sa jednalo o zavinené spôsobenie škody žalobkyňi zo strany žalovaného. Žalovaný ako dodávateľ a osoba vykonávajúca podnikateľskú činnosť odborného zamerania, musel vedieť o tom, že svojím konaním protiprávne porušuje jeho zmluvné a zákonné povinnosti a že jeho konanie bude mať za následok vznik škody. Žalovaný navyše podmienky uvedené v objednávke sám sformuloval a spísal. Žalovaný tiež v priebehu konania nepreukázal, že by škodu žalobkyňi nezavinil. Z uvedeného dôvodu preto tvrdila, že za vznik škody nezodpovedá. Splnenie povinnosti predložiť riadne vyúčtovanie príslušnému úradu práce jej absolútne znemožnil žalovaný, a to tým, že jej takéto riadne vyúčtovanie nikdy nepredložil, a tým protiprávne porušil svoju zmluvnú a zákonnú povinnosť. Zároveň bola nútená na dokončenie prác osloviť druhého zhotoviteľa, keďže žalovaný svojvoľne a bezdôvodne odmietol dokončiť práce, na ktorých vykonanie sa zaviazal zmluvou o dielo. Čiže k vzniku škody na strane žalobkyne viedlo výlučne zavinené protiprávne porušenie zmluvných a zákonných povinností zo strany žalovaného. Dovolateľka považovala rozsudok súdu prvej inštancie za súladný so zákonom. Uviedla, že odvolací ani dovolací súd

vo svojich rozhodnutiach žiadnym spôsobom nespochybnili správnosť skutkových zistení, ani správnosť právneho posúdenia zo strany súdu, z ktorých v týchto ich predchádzajúcich rozhodnutiach tieto sudy vychádzali. K zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie dospel odvolací súd bez potreby nariadenia pojednávania a doplnenia dokazovania, t. j. bez zmeny skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie. Dôvodom na zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie zo strany odvolacieho súdu bolo, že podľa právneho názoru odvolacieho súdu v konaní nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi škodou - vrátením kompenzačného príspevku zo strany žalobkyne a konaním žalovaného, t. j. nenaplnenie podmienky vzniku zodpovednosti za škodu na strane žalovaného spočívajúcej v príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním žalovaného a vznikom škody na strane žalobkyne. Uvedený záver odvolacieho súdu, prijatý bez doplnenia dokazovania a zmeny skutkového stavu oproti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, považovala žalobkyňa za nesprávny. V tejto súvislosti zdôraznila, že v konaní boli preukázané všetky podmienky vzniku zodpovednosti za škodu v časti žalovanej sumy 2.692,87 eura s príslušenstvom. Za týchto okolností bol procesný postup odvolacieho súdu aj v súvislosti s právnym posúdením veci nesprávny a týmto postupom znemožnil žalobkyni uskutočňovať v konaní jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Žalobkyňa vzhľadom na to nemohla riadne realizovať procesnú obranu, ktorú by mohla realizovať len v prípade, ak by odvolací súd dokazovanie vo veci doplnil.

4.1. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/144/2008, v zmysle ktorého predpokladmi vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka sú protiprávne konanie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi, pričom tieto skutočnosti musí poškodený preukázať. Zavinenie sa predpokladá, avšak škodca sa môže zodpovednosti zbaviť za podmienok vyplývajúcich z ustanovenia § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Na základe vyššie uvedeného boli teda v konaní riadne preukázané všetky podmienky vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu vzniknutú žalobkyni, t. j. protiprávne konanie žalovaného, existencia (vznik) škody na strane žalobkyne, priama príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného a vznikom škody na strane žalobkyne, ako aj zavinenie žalovaného na vzniku škody na jej strane. Príčinná súvislosť medzi vznikom škody a protiprávnym konaním žalovaného bola daná, zrejmá a priama. Žalobkyňa utrpela škodu výlučne v dôsledku priameho konania žalovaného (nevystavenie vyúčtovacej faktúry, neukončenie prác v dohodnutom termíne, nevykonanie prác v súlade so zmluvou, odmietnutie pokračovať vo výkone dohodnutých prác), ktoré konanie teda predstavovalo priame, protiprávne porušenie zmluvných a zákonných povinností žalovaného ako zhotoviteľa diela, ktoré boli priamou a jedinou príčinou vzniku škody na strane žalobkyne. A teda vznik škody na strane žalobkyne bol v priamej príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného, bola konaní riadne preukázaná aj príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného a vznikom škody na strane žalobkyne. V danom prípade sa jednalo o zavinené spôsobenie škody žalobkyni zo strany žalovaného. Žalovaný musel vedieť o tom, že svojím konaním protiprávne porušil jeho zmluvné a zákonné povinnosti, ktoré zavinené konanie bude mať za následok vznik škody. Žalovaný sám objednávku spísal a žiadnym spôsobom sa z daného porušenia povinnosti nevyvinil. Splnenie povinnosti predložiť riadne vyúčtovanie príslušnému úradu jej absolútne znemožnil žalovaný, jeho nepredložením, čím protiprávne porušil zmluvnú i zákonnú povinnosť. Z uvedeného dôvodu preto bola nútená na dokončenie prác osloviť iného zhotoviteľa. V tejto súvislosti tvrdila, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, i napriek tomu, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, ako aj správne právne vec posúdil. Zásadnou právnou otázkou v danom prípade, ktorú odvolací súd nesprávne právne posúdil, bolo naplnenie podmienok vzniku zodpovednosti za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka na strane žalovaného, najmä v posúdení otázky príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním žalovaného a vznikom škody na strane žalobkyne. Nesprávne právne posúdenie spočívalo v závere odvolacieho súdu o nepreukázaní podmienok vzniku zodpovednosti za škodu na strane žalovaného. Navrhla napadnuté rozhodnutie zmeniť v zamietavom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania. Alternatívne navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

5. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného nesúhlasila s uplatnenou argumentáciou. Po zhrnutí skutkového stavu zdôraznila, že žalovaný jej nevystavil vyúčtovaciu faktúru s rozpisom vykonaných

prác, ktoré boli nevyhnutnou podmienkou pre riadne vyúčtovanie pre príslušný úrad práce. Zároveň uviedla, že žalovaný práce na prestavbe ukončil svojvoľne a nedôvodne, a to bez toho, aby dokončil prestavbu kúpeľne na bezbariérovú a následne neplatne odstúpil od zmluvy. Žalovaný takisto prestavbu nevykonával v dohodnutom termíne. Z vyššie uvedeného považovala za preukázanú protiprávnosť konania žalovaného, ktorým jej spôsobil majetkovú škodu vo výške 4.001,54 eura, ktorá pozostávala zo sumy peňažného príspevku od úradu práce, ktorý musela žalobkyňa vrátiť a sumy, ktorú zaplatila novému zhotoviteľovi, ktorý dokončil práce po žalovanom, na úhradu ktorej sa žalovaný zaviazal v odstúpení od objednávky. Na základe uvedených dôvodov preto bola preukázaná aj priama príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného a vznikom škody na jej strane. Zároveň podotkla, že sa v danom prípade jednalo o zavinené spôsobenie škody zo strany žalovaného, ktorý ako podnikateľ vykonávajúci činnosť odborného zamerania musel vedieť o tom, že svojím konaním porušuje svoje zmluvné a zákonné povinnosti. Naopak žalobkyňa za vznik škody žiadnym spôsobom nezodpovedala, keďže splnenie povinnosti predložiť riadne vyúčtovanie príslušnému úradu práce jej znemožnil žalovaný, ktorý jej ho nikdy nepredložil. Stotožnila sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhla dovolanie žalovaného odmietnuť, resp. zamietnuť.

6. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedol, že žalobkyňa vo svojom dovolaní len zopakovala argumentáciu, na základe čoho tvrdila, že jej odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa jeho názoru, odvolací súd postupoval v súlade so zákonom a k žiadnemu znemožneniu procesných práv žalobkyne týmto rozhodnutím nedošlo. Nenaplnenie predstavy strany sporu a želanie, ako by mal súd rozhodnúť, nie je porušením práva na spravodlivý súdny proces. Odvolací súd podľa žalovaného správne vychádzal z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/175/2020 v rozsahu sumy 2.692,87 eura, pričom v tejto časti mal rozhodnutie odvolacieho súdu za odôvodnené a presvedčivé. Rovnako mal postupovať aj vo vzťahu k uplatnenej sume vo výške 679,93 v súlade s uvedeným uznesením. Uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP považoval za účelový. Z jeho odôvodnenia nevyplýva, akým spôsobom sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, keď práve prvý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý bol zrušený vyššie uvedeným uznesením, bol odklonom od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu vo vzťahu k preukázaniu naplnenia všetkých predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu. Trval na tom, že žalobkyňa nepreukázala všetky predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu. Navrhol dovolanie odmietnuť.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolania podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany sporu, v neprospech ktorých bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolania obsahujú zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolania sporových strán je potrebné odmietnuť.

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

9. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

10. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonala za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom

znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

12. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

13. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces vo všeobecnosti treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/140/2019, 4Cdo/120/2019).

15. Pojem procesný postup bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda proces prejednávania sporu znemožňujúci strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaci možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999, rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem zásadne nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

16. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že žalobkyňa je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy v rozsahu 60 %. V zmysle lekárskeho posudku z 20. apríla 2012 obmedzenie žalobkyne spočíva v oblasti mobility a s tým súvisiacich úkonov pri vykonávaní osobnej hygieny z dôvodu, že žalobkyňa nie je schopná vstúpiť do vane. Túto bariéru je možné odstrániť demontážou vane, prebúraním priečky medzi kúpeľňou a WC, zamurovaním dverí do WC a vymurovaním sprchového kúta v priestoroch WC z dôvodu, aby nevzniklo navýšenie sprchového kúta, ktoré by bolo nutné riešiť schodíkom. Rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta zo 14. júna 2012, č. k. PP/2012/04796/1 bol žalobkyni priznaný príspevok vo výške 2.692,87 eura na rekonštrukciu kúpeľne na bezbariérovú a to na základe predloženej preddavkovej faktúry č. 27/2012 z 27. mája 2012 žalovaným v celkovej akceptovateľnej sume vo výške 2.834,59 eura. Žalovaný dňa 7. decembra 2012 faktúrou č. 40/2012 vyfakturoval sumu vo výške 4.099,31 eura. V priebehu realizácie rekonštrukcie pri

zabudovaní sprchového kúta vznikol schod o výške cca 7 až 9 cm pri vstupe do sprchovacieho kúta, čo nezodpovedalo požiadavke žalobkyne o bezbariérovosti a ani podmienkam poskytnutého finančného príspevku na rekonštrukciu kúpeľne. Na základe vytknutia vady žalobkyňou, žalovaný písomne odstúpil od objednávky č. 12. 7.2012/26 z 9. februára 2012. Stavebné práce na dokončení rekonštrukcie kúpeľne vykonal zhotoviteľ M. G. -K., ktorý vyúčtoval celkové náklady v sume 1.308,67 eura, faktúrou č. 2 zo 17. januára 2013, ktorú žalobkyňa uhradila dňa 22. februára 2013. Z dôvodu nepredloženia dokladov ohľadne rekonštrukcie kúpeľne v zákonnej lehote do 5. marca 2013 žalobkyňou, následne na základe rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta z 1. augusta 2013, žalobkyňa vrátila poskytnutý príspevok v sume 2.692,87 eura, ktorú si žalobkyňa v spore uplatnila ako náhradu škodu. Zároveň z titulu uhradenej faktúry zhotoviteľovi M. G.-K. si uplatnila sumu vo výške 1.308,67 eura.

17. Dovolateľka v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý bez zopakovania dokazovania vo vyhovujúcom výroku ohľadne sumy 2.692,87 eura s príslušenstvom, zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu v tejto časti zamietol. Nesúhlasila s právnym posúdením príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti a vznikom škody.

18. Najvyšší súd uznesením z 23. februára 2022 sp zn. 4Cdo/175/2020 zrušil rozsudok odvolacieho súdu z 21. januára 2020 sp. zn. 11Co/259/20218 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uložil odvolaciemu súdu opätovne prejednať a rozhodnúť o podanom dovolaní žalovaného s tým, že je potrebné sa náležite vysporiadať s existenciou porušenia právnej povinnosti žalovaného predložiť rozpis prác s konečnou faktúrou a vznikom škody na strane žalobkyne (§ 455 CSP).

19. Odvolací súd viazaný vysloveným právnym názorom vyplývajúcim z kasačného rozhodnutia, následne pri opätovnom prejednaní odvolania vo vzťahu k vyhovujúcemu výroku o priznaní sumy 2.692,87 eura s príslušenstvom, zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu v tejto časti zamietol. V rámci posúdenia zákonných predpokladov zodpovednosti žalovaného za škodu skonštatoval, že medzi porušením zmluvnej povinnosti žalovaného vykonať dielo riadne podľa zmluvy v zmysle § 633 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak, aby úprava kúpeľne bola bezbariérová a vznikom škody neexistuje priama a bezprostredná príčinná súvislosť. Povinnosť žalobkyne vrátiť peňažný príspevok nebola priamym a bezprostredným následkom toho, že žalovaný nevykonal dielo riadne a v súlade so zmluvou, ale len a výlučne to, že žalobkyňa si nesplnila zákonnú povinnosť vyúčtovať náklady v zákonom stanovenej lehote. V tejto súvislosti podotkol, že k 17. januáru 2013, kedy Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta považoval za deň dodania služby, od kedy začala žalobkyňi plynúť 30-dňová lehota na predloženie vyúčtovania, už žalobkyňa disponovala so všetkými faktúrami vystavenými žalovaným, ale aj ďalším zhotoviteľom. Bez relevantného dôvodu si žalobkyňa povinnosť voči príslušnému úradu nesplnila v zákonnej lehote, preto bola povinná vrátiť poskytnutý príspevok v sume 2.692,87 eura.

20. Požiadavkám spravodlivého procesu vyhovuje aj konanie vykonané pre súdom prvej inštancie. Odvolací súd musí zopakovať dokazovanie, ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nevykonal ďalšie dôkazy, hoci ich strana navrhla alebo boli v odvolacom konaní uplatnené novoty a bolo potrebné vykonať dôkazy na zistenie, či sú splnené procesné podmienky (§ 384 CSP). Povinnosť odvolacieho súdu nariadiť odvolacie pojednávanie je daná vtedy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V danom prípade odvolací súd viazaný zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie (§ 382 CSP), verejne vyhlásil rozsudok, ktorým zmenil sčasti napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v súlade s § 388 CSP.

21. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v náleze sp. zn. III. ÚS 583/2024-51 z 26. februára 2025 k otázke posúdenia príčinnej súvislosti ako skutkovej otázky poznamenal, že „príčinná súvislosť je kategóriou, ktorú požívajú právne normy (čl. 46 ods. 3 ústavy), preto záver o jej danosti, či absencii vykazuje nielen povahu skutkovú, ale aj povahu právnú. Pri posudzovaní konkrétneho dovolania je potom podstatné, či dovolateľ svojou argumentáciou, ktorá je pre dovolací súd záväzná (§ 440 CSP), spochybňuje ustálený skutkový stav alebo ako problematickú vidí aplikáciu ústavnej a legálnej kategórie

príčinnej súvislosti na skutkový základ, ktorý nepovažuje za sporný (m. m. III. ÚS 295/2024)“.

22. V kontexte vyššie uvedeného dovolací súd akcentuje, že Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) nevyžaduje, a ani z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) nemožno explicitne vyvodzovať, že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách vykonať pojednávanie. ESLP v rozhodnutí Ekbatani proti Švédsku z 26. mája 1988 konštatoval, že „ak rozhodujú viaceré sudy súdnej sústavy, požiadavka verejnosti sa vzťahuje predovšetkým na sudy prvého stupňa, ktoré zisťujú skutkový stav a rozhodujú o všetkých otázkach významných pre rozhodnutie vo veci samej. Pokiaľ ide o otázku ústneho pojednávania na odvolacom a dovolacom stupni súdnictva, treba poukázať na to, že nedostatok verejného pojednania veci na druhom a treťom stupni možno ospravedlniť povahou konania, ak pojednávanie na prvom stupni bolo verejné, a to predovšetkým vtedy, ak vyššie sudy prejednávajú výlučne právne otázky a nie otázky skutkové“. Neuskutočnenie ústneho pojednávania nespôsobuje ujmu požiadavkám čl. 6 ods. 1 Dohovoru vo vzťahu k ústnosti a verejnosti konania v prípadoch, keď skutkové okolnosti nie sú sporné a právne otázky sa nevyznačujú osobitnou zložitou (Varela Assalino proti Portugalsku z 25. apríla 2002).

23. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd konštatuje, že procesný postup odvolacieho súdu nevykazuje existenciu vady zmätočnosti, preto prípustnosť a ani dôvodnosť uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je daná.

24. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napádaného rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. V reakcii na uplatnené námietky žalobkyňou týkajúce sa právneho posúdenia, dovolací súd zdôrazňuje, že nesúhlas dovolateľky s právnym posúdením otázky príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody prípustnosť dovolania uplatneného podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá (R 24/2017, R 54/2012, tiež rozhodnutia najvyššieho súdu napr. sp. zn. 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018). Uvedený názor najvyššieho súdu považuje za ústavne udržateľný aj ústavný súd (I. ÚS 536/2024, II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

25. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Skutočnosť, že dovolateľka má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ňou tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

26. K uvedenému dovolací súd len poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP), v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších inštancií, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania, vrátane nesprávneho vyhodnotenia niektorého dôkazu. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle,

ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP; v preskúmvanej veci však dovolací súd takúto vadu nezistil.

27. Vzhľadom na uvedené dôvody dovolací súd konštatuje, že z procesného postupu súdov, ani z napadnutého rozhodnutia nezistil existenciu vady zmätočnosti, preto dovolanie uplatnené dovolateľkou v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je prípustné a ani dôvodné, čím je daný dôvod na jeho odmietnutie v súlade s § 447 písm. c) CSP.

28. Podľa § 421 ods.1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom, rozhodovaná rozdielne.

29. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

30. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

31. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková. Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ako aj o otázku procesnoprávnú, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (sp. zn. 4Cdo/64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení, môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

32. Dovolací súd posudzujúc prípustnosť dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 421 ods.1 písm. a) CSP v súlade s § 432 CSP v spojení s § 124 CSP (I. ÚS 51/2020), v snahe autenticky porozumieť textu dovolania (IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 115/2020, I. ÚS 336/2019) dospel k záveru, že dovolanie je procesne prípustné. Následne v rámci dovolacieho prieskumu sa zaoberal otázkou týkajúcou sa posúdenia príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti žalovaného a vznikom škody. Z rozhodovacej praxe odvolacieho súdu vyplýva, že otázka posúdenia príčinnej súvislosti je otázkou právnou. V právnej teórii sa vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) označuje ako priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmom poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku. Časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (m. m. R 21/1992). Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom (R 7/1999).

33. Z uznesenia najvyššieho súdu z 29. októbra 2009 sp. zn. 2Cdo/144/2008 vyplýva, že predpokladom

vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka je protiprávny úkon, t. j. konanie, ktoré je v rozpore s objektívnym právom (s právnym poriadkom), ďalej existencia škody (majetková ujma) a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním škodcu a vznikom škody. Ak boli tieto predpoklady zodpovednosti poškodeným preukázané, zavinenie sa predpokladá, avšak za podmienok ustanovenia § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka sa škodca môže zodpovednosti zbaviť. Porušením právnej povinnosti je chápaný objektívne vzniknutý rozpor medzi tým, ako právnická (fyzická) osoba skutočne konala (prípadne opomenula konať) a tým, ako konať mala, aby spĺňala povinnosť ukladanú jej právnym predpisom, či inou právnou skutočnosťou. Protiprávne konanie musí byť poškodeným preukázané, rovnako ako vznik škody a príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi porušením právnej povinnosti ako príčinou a škodou a jej rozsahom ako následkom týchto príčin. V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčin a súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.

34. Z rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/102/2011, 6MCdo/11/2010 a 3Cdo/ 313/2009 vyplýva právny názor, podľa ktorého pre posudzovanie vzniku zodpovednosti za škodu má zásadný význam otázka, v čom konkrétne škoda spočíva a pri zisťovaní príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok jej základným atribútom. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako priama príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná, a práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmovou poškodeného pokiaľ vznikla a konkrétnym konaním škodcu, ak je protiprávne sa zisťuje príčinná súvislosť (rozsudok najvyššieho súdu z 30. júna 2010 sp. zn. 5Cdo 126/2009).

35. V uznesení najvyšší súd z 30. júna 2025 sp. zn. 4Cdo/53/2023 taktiež skonštatoval, že „otázka príčinnej súvislosti rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu ustálená, z ktorej vyplýva, že vzťah príčiny a následku musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí ak je iba sprostredkovaný. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nevzniká, príčinou škody môže byť len tá skutočnosť, že bez nej by škodný následok nevznikol. Pritom nemusí ísť o príčinu jedinú, stačí, ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, ale musí ísť o príčinu podstatnú (napríklad sp. zn. 3Cdo/313/2009, sp. zn. 6MCdo/11/2010, z 30. apríla 2011 sp. zn. 6Cdo/103/2011, z 20. februára 2012 sp. zn. 7Cdo/27/2011)“.

36. V danom prípade odvolací súd pri posudzovaní existencie príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody, dospel k správne mu záveru o neexistencii príčinnej súvislosti medzi škodou, ktorá žalobkyni vznikla z dôvodu jej povinnosti vrátiť príslušnému úradu poskytnutý peňažný príspevok v sume 2.692,87 eura. Žalobkyňa porušila jej právnu povinnosť predložiť vyúčtovanie rekonštrukcie kúpeľne v zákonnej lehote 30 dní od skončenia úpravy bytu a kúpeľne. Za deň dodania služby Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta považoval 17. január 2013, preto vyúčtovanie malo byť vykonané najneskôr do 18. februára 2013. Žalobkyňa vykonala vyúčtovania dňa 9. apríla 2013. Dovolací súd sa stotožnil so záverom odvolacieho súdu o nepreukázaní jedného z predpokladov zodpovednosti za škodu pre vznik zodpovednosti, akým je existencia príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody. Skutočnosť, že žalovaný nevykonával rekonštrukciu riadne v súlade so zmluvou (bezbariérovú), ani skutočnosť, že nepredložil žalobkyni faktúry vo forme a obsahu ako to vyžadoval príslušný úrad, nebola priamou a bezprostrednou príčinou, ktorá predchádzala vzniku povinnosti žalobkyne vrátiť vyplatený peňažný príspevok a ani tento následok nevyvolala. Žalobkyni vznikla povinnosť vrátiť poskytnutý peňažný príspevok výlučne z dôvodu nepredloženia vyúčtovania v zákonom stanovenej lehote. Vzťah príčiny a následku nemôže byť sprostredkovaný. Namietané nesprávne právne posúdenie preto nebolo opodstatnené.

37. Na základe vyššie uvedených dôvodov dovolací súd konštatuje, že napadnutým rozhodnutím v rozsahu napadnutého výroku dovolateľkou, nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovanej praxe dovolacieho súdu (R 83/2018, R 71/2018), preto dovolanie nie je procesne prípustné. Dovolací súd preto dovolanie odmietol v súlade s § 447 písm. c) CSP.

38. Dovolateľ v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné a nezrozumiteľné odôvodnenie, arbitrárnosť a prekvapivosť napadnutého rozhodnutia v potvrdzujúcom výroku odvolacieho súdu. Taktiež nesúhlasil s právnym posúdením uplatneného nároku v sume 679,93 eura. Tvrdil, že informácia v liste adresovanom žalobkyni označenom ako „Odstúpenie od objednávky č. 12.7.2012/26“ o tom, že sa zaviazal k uhradeniu nákladov vzniknutých pri prerábke odtokového žľabu sprchovacieho kúta nie je dostatočne určitá, zrozumiteľná a nevyjadruje jeho vôľu vstúpiť do zmluvného vzťahu so spoločnosťou, ktorú si na ďalšie rekonštrukčné práce dobrovoľne objednala. V tejto súvislosti zároveň poznamenal, že žalobkyňa u neho neuplatnila žiadne právo z „údajných vád“. Zároveň podotkol, že nemal možnosť oboznámiť sa ani s rozsahom vykonaných opráv. Navyše súčasťou listiny obsahujúcej odstúpenie od zmluvy, bola i faktúra č. 40/2012 znejúca na sumu 845,44 eura, ktorú ak by žalobkyňa mala akúkoľvek pohľadávku, tak by zanikla započítaním oproti pohľadávke žalovaného voči žalobkyni. Uvedenú skutočnosť uviedol vo vyjadrení z 20. novembra 2014 k žalobe a tým, že sa v konaní bránil a urobil prejav smerujúci na započítanie.

39. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vo viacerých svojich rozhodnutiach napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 zo dňa 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne, ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

40. Z nálezu ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 245/2022 z 20. septembra 2022 vyplýva, že „arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov sú najčastejšie dané rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 336/2019).“

41. O arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide aj vtedy, ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

42. Z obsahu spisu je nesporné, že odvolací súd výzvou z 28. februára 2024 (v spise na č. l. 560) písomne vyzval právnych zástupcov sporových strán, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovenia § 507 ods. 2, § 653 ods. 1 a § 655 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovenia neboli pri doterajšom rozhodovaní použité a sú pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce.

42.1. V reakcii na uvedenú výzvu právny zástupca žalovaného odkázal na jeho podania a vyjadrenia v priebehu konania. Trval na tom, že ustanovenia § 507 ods. 2, § 653 ods. 1 a § 655 ods. 1 Občianskeho zákonníka nepreukazujú protiprávny úkon žalovaného, resp. ak by tento z nich vyplýval, namietať, že v žiadnom prípade nie je údajná škoda žalobkyne v príčinnej súvislosti s týmto porušením. V tejto súvislosti zdôraznil, že žalobkyňa sama porušila svoje povinnosti vo vzťahu k Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, ktorej následkom bola povinnosť vrátiť príspevok.

42.2. Žalobkyňa vo vyjadrení k výzve zotrvala na svojej predchádzajúcej argumentácii. K novej aplikácii ustanovení § 507 ods. 2, § 653 ods. 1 a § 655 ods. 1 Občianskeho zákonníka prezentovala názor, v zmysle ktorého uvedené ustanovenia nie je možné na daný právny vzťah aplikovať. Zdôraznila, že právny vzťah je potrebné posudzovať ako zodpovednostný vzťah z titulu zodpovednosti za škodu, nie z titulu nárokov zo zodpovednosti za vady. V tejto súvislosti zároveň poukázala aj na ustanovenie § 510 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého samotné uplatnenie nároku zo zodpovednosti za vady nie je okolnosťou, ktorá by vylučovala uplatnenie nároku zo zodpovednosti za škodu t. j. nároku na náhradu škody, ktorá z vady vznikla. Na záver podotkla, že v zmysle zásady iura novit curia je vecou súdu riadne právne posúdenie.

43. Odvolací súd vo vzťahu k uplatnenému nároku náhradu škody v sume 679,93 eura po právnom posúdení v súlade s ustanoveniami § 653 ods. 1, § 655 ods. 1 a § 507 ods. 2 Občianskeho zákonníka vecne ustálil, že práva zo zodpovednosti za vady môžu byť účastníkmi dohodnuté aj inak. Ustanovenie § 655 ods. 1 Občianskeho zákonníka je teda dispozitívne, nie kogentné. Podľa výsledkov dokazovania bolo preukázané, že v danom prípade sa strany dohodli, že žalobkyňa si zabezpečí iného živnostníka, ktorý uvedenú vadu odstráni tak, že vstup do sprchového kúta bude bezbariérový, pričom žalovaný sa zaviazal, že sumu uhradenú žalobkyňou tejto firme preplatí. Táto skutočnosť vyplýva jednak z výpovedí žalobkyne v konaní (v spise na č. l. 129), z listu advokáta žalobkyne žalovanému (v spise na č. l. 30), ale najmä z listiny „Odstúpenie od objednávky č. 12.07.2012/26“ (v spise na č. l. 21) podpísanej žalovaným. Žalovaný i napriek uvedenému si svoj záväzok i napriek výzvam žalobkyne nesplnil. Z uvedených dôvodov ho odvolací súd k zaplateniu sumy 679,93 eura s príslušenstvom zaviazal (body 60. až 63. odôvodnenia).

44. Nadväzujúc na uvedené odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie uvedené odvolacím súdom v bodoch 60. až 63., ale aj v celom jeho kontexte s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie, ktoré tvoria jeden celok vo vzťahu k ustáleniu zisteného skutkového stavu (IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), spĺňa zákonné náležitosti odôvodnenia rozhodnutia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 CSP a § 393 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej, formálnej štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z jeho obsahu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé. Výsporiadanie sa s uplatnenými podstatnými odvolacími námietkami, odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle § 387 ods. 3 CSP, preto namietaná nepreskúmateľnosť, či nedostatočné odôvodnenie nie je opodstatnené.

45. Iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožnil, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizovateľné základné právo strany sporu na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Právo na súdnu ochranu

nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07), čo v danom prípade bolo splnené.

46. V zmysle judikatúry ústavného súdu o tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak vyšší súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných, zásadne odlišných právnych záveroch ako nižší súd, pričom zároveň strane konania neumožní vyjadriť sa k týmto iným (odlišným) právnym záverom, teda keď strana nemá možnosť právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov nižšieho súdu nejavili ako významné (II. ÚS 407/2016); m. m. o prekvapivom rozhodnutí možno hovoriť aj za situácie, keď sa aplikuje autoritatívny výklad novej právnej úpravy, ktorý nebol predvídateľný a ktorý vedie k odňatiu práva na súdnu ochranu (sp. zn. II. ÚS 570/2017).

47. Napadnuté rozhodnutie nemožno považovať ani za prekvapivé, lebo k jeho vydaniu došlo po predchádzajúcej výzve odvolacieho súdu v zmysle § 382 CSP, ku ktorej sa mali možnosť sporové strany vyjadriť (bod 42. až 43 tohto rozhodnutia).

48. Podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľ nevytýka žiadne nedostatky v procesnom postupe odvolacieho súdu, jeho nesúhlas s právnym posúdením odvolacieho súdu, nepredstavuje vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (R 54/2012, R 24/2017). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06), čo sa netýka preskúmvanej veci.

49. K námietke žalovaného týkajúcej sa nezohľadnenia jeho pohľadávky v sume 845,44 eura voči žalobkyni, na ktorú súdy neprihliadali, dovolací súd uvádza, že z obsahu spisu nevyplýva, žeby žalovaný urobil úkon smerujúci k započítaniu. Len uvedenie pohľadávky žalovaného voči žalobkyni vo vyjadrení k žalobe, či v rámci vyjadrení v priebehu konania, nepredstavuje úkon smerujúci k započítaniu. Prejavom smerujúcim k započítaniu (§ 580 Občianskeho zákonníka) nie je samo predloženie faktúry druhej strane právneho vzťahu, a to ani v prípade, že táto strana uzná fakturovanú sumu čo do jej dôvodu a výšky (m. m. 4MCdo/14/2011); čo však nebol daný prípad. Navyše otázka započítania nebola odvolacím súdom riešená.

50. Vo vzťahu k priznanému úroku z omeškania vo výške 8,5 % od 13. októbra 2013, ktorého výšku považoval za rozpornú s právnym predpisom, dovolací súd tak uvádza, že priznané príslušenstvo nebolo predmetom posúdenia odvolacím súdom, z dôvodu neuplatnenia žiadnych odvolacích dôvodov (bod 65. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia; § 380 CSP).

51. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie hoci aj neúmyselné povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti (sp. zn. 4Cdo/167/2019).

52. Vzhľadom na uvedené dôvody dovolací súd konštatuje, že v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil porušenie procesných práv dovolateľa, preto prípustnosť dovolania uplatneného podľa § 420 písm. f) CSP nie je daná, čím je daný dôvod na jeho odmietnutie v súlade s § 447 písm. c) CSP.

53. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolateľ namieta neurčitosť a nezrozumiteľnosť jeho vyjadrenia k zaviazaniu sa k úhrade nákladov spojených s úpravou odtokového žľabu sprchovacieho ostrovčeka.

54. Dovolateľ v rámci dovolacieho prieskumu sa zaoberal otázkou určitosti a zrozumiteľnosti vyjadrenia žalovaného ohľadne jeho vedomosti o nesplnení zadania objednávky, týkajúcej sa rekonštrukcie kúpeľne a WC žalobkyne na bezbarierovú, jeho vedomosti o nutnosti úpravy sprchovacieho ostrovčeka z dôvodu vzniku schodu pri vstupe do sprchovacieho kúta a s tým súvisiacich nákladov, ktoré sa zaviazal uhradiť.

55. Podľa § 35 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka prejav vôle sa môže urobiť konaním alebo opomenutím; môže sa stať výslovne alebo iným spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, čo chcel účastník prejavíť. Právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa je v rozpore s jazykovým prejavom.

56. Základným a určujúcim výkladovým pravidlom pre všetky vzťahy je výklad, ktorý je konformný s ústavou, zodpovedajúci požiadavkám ústavnosti. Iba taký výklad je spôsobilý naplniť požiadavky na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ústavy a to zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám ochranu ich práv a oprávnených záujmov pred neoprávnenými zásahmi (čl. 2 Základných princípov CSP). Podľa výkladových pravidiel vyplývajúcich z citovaného ustanovenia je potrebné vykladať právny úkon podľa jazykového vyjadrenia. Pre výklad je rozhodujúca vôľa toho, kto úkon urobil, ak vôľa konajúceho nie je v rozpore s jazykovým prejavom a pri výklade je rozhodujúci stav, ktorý existoval v čase uskutočnenia úkonu.

57. Z obsahu listiny označenej ako „Odstúpenie od objednávky č. 12.07.2012/26 z 9. decembra 2012 vyplýva, že žalovaný ako zhotoviteľ reagoval na námietky vznesené žalobkyňou ako objednávateľkou ohľadne jej nespokojnosti s vyvýšením cca 7 cm sprchovacím ostrovčekom. S poukazom na nemožnosť zapustenia odtokového žľabu do podlahy, žalovaný námietkam nevyhovel. Zároveň však uviedol, že prehodnotením vzniknutej situácie a po oboznámení žalobkyňou, že iný zhotoviteľ dokáže odtokový žľab zarovnať do podlahy bez vytvorenia žiadneho skoku, navrhol vykonať úpravu odtokového žľabu iným zhotoviteľom s tým, že prehlásil, že sa „zaväzuje, že náklady s tým spojené uhradí“. Posúdením uvedeného prejavu vôle dovolateľa v súlade s § 35 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, odvolací súd nedospel k záveru o jeho neurčitosti, či nezrozumiteľnosti. Žalobkyňa písomne reklamovala vady vykonaných prác týkajúce sa osadenia WC misy v dohodnutej výšky a do primeranej vzdialenosti od steny tak, aby to nebránilo jej obvyklému užívaniu. Zároveň namietala vadu týkajúcu sa vstupu do sprchového kúta, ktorú so súhlasom žalovaného odstránil živnostník M. G.-K., ktoré náklady s tým súvisiace si uplatnila voči žalovanému (v spise na č. l. 30-31).

58. Posudzovanie náležitosti právneho úkonu v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka je rozhodovacou praxou dovolacieho súdu ustálené. Za určitý je možné považovať len taký úkon, ktorého obsah nie je vnútorne rozporný alebo ktorý síce vykazuje znaky vnútornej rozpornosti, ale túto rozpornosť je možné odstrániť pomocou výkladových pravidiel. Za určitý je možné považovať iba taký úkon, ktorý je určitý aspoň v jeho podstatných náležitostiach. Vo všeobecnosti za podstatné náležitosti právneho úkonu sa vždy považuje dostatočné označenie účastníkov daného vzťahu a dostatočné označenie predmetu plnenia. Od určitosti prejavu je treba odlišovať jeho zrozumiteľnosť. Prejav je nezrozumiteľný, ak vôľa nebola vyjadrená dostatočne jasne a ani výkladom nie je možné zistiť, čo malo byť prejavom vyjadrené. Posúdenie, či úkon bol urobený vážne je predovšetkým skutkovou otázkou a to zistením skutkových okolností, za ktorých bol úkon urobený, teda či konajúci sledoval vyvolanie takých účinkov, ktoré s prejavom spája právny poriadok. Platnosť či neplatnosť právneho úkonu možno posudzovať len podľa okolností, ktoré existovali v čase jeho vzniku (R 54/2010).

59. Jedným zo základných princípov výkladu zmlúv je priorita výkladu, ktorý nevedie k neplatnosti zmluvy, pred takým výkladom, ktorý vedie k neplatnosti zmluvy, ak do úvahy prichádzajú obidva výklady (sp. zn. I. ÚS 640/2014).

60. V preskúmvanej veci odvolací súd posudzujúc list žalovaného z 9. decembra 2012, obsahujúci odstúpenie od zmluvy, ako aj jeho záväzok nahradiť náklady na úpravu odtokového žľabu sprchovacieho ostrovčeka, vytvorením jeho zarovnaním do podlahy, zohľadnením individuálnych skutkových okolností danej veci, správne právne vec posúdil, ak dospel k záveru, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že strany sa dohodli, že žalobkyňa si zabezpečí iného živnostníka, ktorý vadu odstráni tak, že vstup do sprchového kúta bude bezbariérový. Žalovaný sa zároveň zaviazal preplatiť náklady na úpravy osadenia odtokového žľabu do podlahy preplatiť. V súlade s ustanovením s § 507 ods. 2 Občianskeho zákonníka preto žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť sumu vo výške 679,93 eura. Skutočné náklady na úpravu boli v konaní preukázané znaleckým posudkom vypracovaným znalcom O.. F.. V. č. 4/2016 (v spise na č. I. 200 a nasl.), z ktorého záveru vyplýva, že vykonané dodávky a práce boli vo výške 679,93 eura (v spise na č. I. 235), ku ktorému sa mal žalovaný možnosť vyjadriť poddaním z 25. apríla 2016 (v spise na č. I. 240).

61. Z rozsudku najvyššieho súdu z 31. októbra 2020 sp. zn. 3Cdo/190/2019 vyplýva, že v občianskoprávných vzťahoch sa všeobecne uplatňuje princíp autonómie vôle (§ 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka), najmä zmluvnej autonómie, ktorý znamená, že pre posúdenie vzájomných práv a povinností účastníkov zmluvy je v prvom rade rozhodujúci obsah ich dojednania, pokiaľ neodporuje kogentným ustanoveniam hmotného práva. Každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá (čl. 2 ods. 3 ústavy).

62. Vzhľadom na uvedené dôvody dovolací súd konštatuje, že napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu vo vzťahu k uloženiu povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 679,93 eura z titulu nákladov na úpravu sprchovacieho ostrovčeka nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (R 71/2018, R 83/201), preto vo vzťahu k priznanej istine dovolanie nie je prípustné, čím je daný dôvod na jeho odmietnutie v súlade s § 447 písm. c) CSP.

63. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. V dovolacom konaní ani jedna zo strán sporu nemala úspech.

64. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.